

ספפו קמה לתחייה

אָנוּ יוֹדְעוֹת לְצַקֵּת נְשִׁיקוֹת קְטִיפָה
וּלְחַבֵּק בְּלֶהֱט שֶׁל חוֹרוֹן־חוּשִׁים.
רְכוֹת נְשִׁיקוֹתֵינוּ הִיא שִׁירָה צְרוּפָה
שֶׁל אֶהְבֶּה נְשׂוּגָבֶת, אֶהְבֵּת נְשִׁים.

זְכוֹת וִירְחִיוֹת הֵן נְשִׁיקוֹת הַחֶמֶד.
לוֹטְפוֹת אֶצְבְּעוֹתֵינוּ לְחִי בְּלִי שְׁעָר.
וּכְשֶׁהַחֲגוּרָה נוֹפֶלֶת אָנוּ צֶמֶד
מְאֶהְבִּים וְגַם זוּג אֶחֱיוֹת נִסְעָר.

מרינה צוּטְאִיבָה (1892-1941)

מרוסית: סיון בסקין

ב־1914 פגשה מרינה צוּטְאִיבָה, אז משוררת צעירה בת עשרים ושתיים, נשואה ואם לבת, את סופיה פֶּרְנֹוק. סופיה, משוררת ומתרגמת יפהפייה ומבריקה ממוצא יהודי, הייתה מבוגרת ממרינה בשבע שנים; מאחוריה היו כבר נישואים קצרי מועד שנידונו לכישלון מראש בשל הערפתה לנשים. מרינה נשבתה מיד בקסמיה של סופיה, ובין השתיים התפתח רומן סוער, הרפתקה לסבית נדירה אך מתבקשת בחייה של צוּטְאִיבָה, שמאז ומעולם טענה כי מין, גיל ופרמטרים חיצוניים אחרים אינם רלוונטיים כלל לאהבה. סופיה הבוגרת והמנוסה יותר עוררה את הערצתה של מרינה, שראתה בה "ידידה בוגרת". החברות המאוהבות יצאו יחד לכמה נסיעות מלהיבות והסתובבו יחד בסלונים ספרותיים. אהבתן של שתי הנשים הצעירות הייתה עזה, אך לפי תיאוריה של צוּטְאִיבָה, נראה ששתלטנותה של פרנוק הביאה בסופו של דבר לפרידתן (בחורף 1915-1916). על פי "הידידה", מחזור השירים שמרינה כתבה במרוצת הרומן עצמו, ניתן לעקוב אחרי ההתאהבות, ההערצה, הקושי והרצון להשתחרר, שכנו את שלבי היחסים העמוקים והסוערים הללו. במחזור שבעה־עשר שירים, ושלושה מתוכם מתורגמים כאן.

.1

את מאשרת? — לא תודי, הוללת!
וכך — מוטב!
נשקת פיות רבים מדי, נדמה לי,
ונעצבת.

הגבורות הטרגיות של שקספיר
הן כן בלז.
אותך, גבירת הענג והשבר,
איש לא חנן!

עיפת כל כן לחזר על שורותיה
של אהבה!
חשוק ברזל שעל ידך יודע:
הוא התשובה!

אותך אני אוהבת. — כמו עב גשם —
חטא על ראשך —
משום שאת ארסית ומתנגשת
ואין בלתך,

משום שמתפצלות דרכי חיינו
באפלה,
שאת החשוכים בפתוינו
את מעלה,

ושממה, שדה תלולת המצח,
אהיה קרועה,
משום שלך גם באדמת הנצח
אין ישועה!

מִפְּנֵי הַרְעָדָה הַמְּפַרְכֶּסֶת —
חֵלוֹם קִפּוּא? —
מִפְּנֵי שְׂכָה אִירוֹנִי הוּא הַקֶּסֶם:
אֵינְךָ — הֵהוּא.

16.10.1914

.8

צִוָּאָר חֲפָשִׁי זָקוּף עָלָה
כְּעֵין עֲנָף צָעִיר.
וּמִי יִדַע אֶת שְׂמָה, גִּילָה,
אַרְצָה, דוֹרָה יְכִיר?

פִּתּוּל שְׂפִתֶיהָ הַחֲדוּר
חָלַשׁ בְּמַתְכוּן,
אֶךְ צוּק מִצָּחָה הוּא מְסַנֵּר —
מִצָּחוֹ שֶׁל בְּטָהוּבָן.

מִתְאַר פְּנֵיהָ הַכְּבוֹשׁוֹת
טְהוֹר עַד מְתִיקוֹת.
וַיֵּד, אֲשֶׁר הוֹלֵמֶת שׁוֹט
וְגַם אוֹפֵל לְכוּד.

יָד שְׁלֵקֶשֶׁת רְאוּיָה,
שְׁקוּעָה בְּתוֹךְ מְשׁוּיָה,
יָד יְחִידָה בְּגִלְוִיָּה,
יָד שְׁמִשְׁלָם יִפְיָה.

1.10.1915

את בדרךך שלך פוסעת לך,
וידי איננה נוגעת בך.
אך נצחית מדי בלבי – כמיהה:
לא תהיי לי עוברת-ארח תוהה.

“אהובה שלי!” מיד אמר הקול.
בנחוש – מחלתי לך על הכל,
כלי לדעת – אף לא את שמך הפרטי! –
אהבי אותי, אהבי אותי!

ועל פי פתול שפתיך המר,
ועל פי קשיחות מתארן הקר,
על פי כבד גביניה רואה אני:
לב כזה כוכשים – בקרב איתנים!

שמלתך – כשריון אבירים משי,
וקולך – קול צועניה חפשי,
עד כאב אהבתי את כל כלך –
כל תניך – אפלו את לא-יפוך!

יפתי לא תבל בסתו אחד!
את גבעול פלדה – לא סחלב נפחד,
מהחד – חדה, מהרע – רעה,
שמאיזה אי מסתורי – הובאה?

במניפה, במקל משחקת את –
בכל עצם, בכל וריד רוטט וקט,
ובכל תלתל, בכל אצבע הן:
עדינות של בת וחצפה של בן.

גְּחוּכֵיךְ בְּשִׁיר יִתְנַפְּצוּ כָּלָם.
מִגְלָה אֲנִי לְךָ וְלְעוֹלָם
כָּל אֲשֶׁר נִגְזַר, כָּל שִׁיתְכֵן
כֶּךָ, אֲשֶׁר מִצָּחָה — מִצַּח בְּטְהוּבָן!

14.1.1915

אַלְדָּה מְרִינִי (1931-2009)

מאיטלקית: אמוץ גלעדי

אַלְדָּה מְרִינִי פרסמה את ספר שירה הראשון, נוכחותו של אורפאוס, ב־1953. יצירותיה המוקדמות משכו את תשומת לבם של משוררים איטלקים בולטים כפייר פאלו פזוליני וסלבטורה קואזימורו, ובשנות החמישים נכללו שיריה בכמה אנתולוגיות של שירה איטלקית חדשה. ואולם היא שבה לפרסם רק ב־1980, לאחר הפסקה של כעשרים שנה, שנבעה בעיקר ממחלת הנפש שממנה סבלה. מעתה ואילך ראו אור ספרי שירה רבים פרי עטה, לצד יצירות פרוזה וקובצי מכתמים. השירים המתורגמים כאן לקוחים מן הקובץ מושכות הזהב: שירים למרינה, 1984-2004.

חמת החלילים

חֶמֶת הַחֲלִילִים שֶׁל הַיּוֹם
מְכַאֵיבָה לִי בַּמִּפְשָׁעָה הַקְדוּשָׁה
אִם אֲגַלֶּה שְׂגָם אֶת שְׁקָרְנִית,
יְהִיָּה זֶה כְּמוֹ מִסָּךְ שִׁיתְרוּמָם
מֵעַל מִקְדָּשׁ מְקַלֵּל
וַיַּחֲשֹׁף אוֹתִי כְּשֶׁם שְׁאֵלַת הַחֲלוּם
קוֹפֵאת בְּלִילָה.
אִם אֶת שְׁקָרְנִית
הִטְבַּע יְהִיָּה לִי שְׁקָרָן
וְגַם אֲלוֹהִים יְהִיָּה נִגְדִי
אִם יְגַלֶּה שְׂאֲנִי אוֹהֶבֶת אִשָּׁה.